

I. DEBRECENBEN TÖRTÉNT

Béres Zsuzsa

BÉRES ZSUZSA

AZ 1907-ES DEBRECENI VIRÁGKOCSI-KORZÓ

Virágcsata, hölgyek és urak szépségversenye, uzsonna és hajnalig tartó bál színesítette azt a virágkocsi-korzót, amelyet 1907. június 16-án a város szegényeinek megsegítésére jótékony céllal szervezett Debrecenben a Szent Erzsébet egyesület. A Simonyi úton rendezett felvonuláson csaknem 50 feldíszített fogat, lovasok és még virágdíszes kerékpárok is bemutatkoztak a több ezres nézőközönség előtt. A legújabb kutatás eredménye bebizonyította, hogy az első, 1900-ban rendezett kerékpáros „*virágcorso*”-t és az 1905-ben egy mentőkocsi beszerzésének költségeire tartott hasonló rendezvényt több is követte. A 110 évvel ezelőtti eseményről részletesen beszámolt a helyi lap, a Debreczeni Ujság is. A virággal díszített kocsik felvonulásának hagyománya csaknem hat évtized elteltével 1966-ban éledt újjá Debrecenben, ahol azóta is évente megrendezik a Virágkarnevált.

1. Az első virágdíszítésű kerékpáros -, és virágkocsi-korzós felvonulások Debrecenben

„Az ünnepélyekben, nyári mulatságokban gazdag június legfényesebb és leglátványosabb érdekessége mindenesetre a szent Erzsébet-egyesület virágkocsi korzója lesz, a mely olyan nagy méretűnek mutatkozik, a milyen még nem volt városunkban. A siker előmozdításán több bizottság munkálkodik, a mely a korzóba nemcsak városunk intelligenciáját, hanem a környéket is bevonja. A korzó után uzsonna, utána pedig táncest lesz a Dobos pavillonban. A Kocsi-korzó június 16-án 4-6 óráig tart a Simonyi úton.” – adta hírül a helyi lap „Kocsikorzó virágcsatával” címmel megjelent írása.¹

Azonban Debrecenben nem ez volt az első alkalom, hogy virágkocsi-korzó színesítette a város nyári programjait. A Debreczeni Polgári Kerékpáros Egyesület 1900 szeptemberében

¹ DEBRECZENI UJSÁG 1907. április 5: 5.

országos sportversenyt rendezett, amelynek fénypontja a – a sportesemények mellett – a résztvevők virágdíszes kerékpáros felvonulása volt.² Hasonló eseményre a debrecenieknek öt évet kellett várniuk.

A Debreceni Mentő Egyesület alapítására 1905 májusában felhívás jelent meg. Az ötletgazdák bizottságot alakítottak, és eldöntötték: végre be kell szerezni egy mentő és betegszállító kocsit és ki kell képezni az állandó mentőszemélyzetet is. Az összeg megszerzését jótékony célú eseménnyel, nevezetesen egy virágkocsi-korzó rendezésével kívánták elérni. Június 14-én az ötlet megvalósult: a 23 kocsiból álló menet a Simonyi úton vonult fel. A helyszínre belépőjegy ellenében lehetett bejutni. Az út mentén a polgári villákat is virágdíszbe borították, a zsűri pedig az út közepe táján felállított virágdíszes emelvényen foglalt helyet.

„Csattogott a taps, amikor a Simonyi út torkolatában...feltűnt Debrecen város ötösfogata, a híres Nonius-tenyészet remek hámosaival, a bakon a város színeit viselő hajtóval és hajdúval; a díszítés is kék búzavirág és sárga akác volt. Nagy tapsal fogadták a többi, szebbnél szebb fogatot is, hiszen a debreceni és budapesti virágkertészek egyaránt kitettek magukért az ötletes dekorálással. A nézők virágosöt zúdítottak a látványos kocsisorra... A zsűri az első díjat Debrecen város fogatának, a másodikat a Lawn-Tennis Társaság fehér virágos kocsijának ítélte oda... De a legnagyobb tapsot mégiscsak a mentőkocsi kapta, aminek a beszerzéséért történt az egész, s ami szintén felvonult.”³

2. Debreceni Virágkocsi-korzó 1907-ben.

A híradások, a korabeli krónika szerint két évvel később jótékony céllal, a város szegényeinek megsegítésére rendezett virágkocsi-korzót a Szent Erzsébet egyesület. Az 1907-es eseményekről szinte napról napra adott közre két hónapon át új híreket a Debreczeni Ujság, csaknem minden alkalommal közzé téve valamilyen érdekes információt, amivel felkelthette a közönség érdeklődését a rendezvény iránt.

„A szt. Erzsébet egyesület június 16-án rendezendő kocsikorzójának egyik érdekessége lesz az a pararul díszített kocsi, a melyről kis lányok fogják szórni a virágot. Itt jegyezzük

² KARNEVÁLI KALENDÁRIUM – A 40. DEBRECENI VIRÁGKARNEVÁL JUBILEUMI KIADVÁNYA. Bevezető.

³ BÉBER LÁSZLÓ 1977: 256-257.

meg, hogy az egyesület fősulyt a virágcsatára fektet, miért szerényen is diszitett kocssal is részt lehet venni a korzón. Hogy a korzó minden tekintetben sikeres lesz, arra legnagyobb biztosíték az lesz, hogy a rendezőség élén városunk legkiválóbb egyénei állnak, a kik a siker előmozdítására mindent megtesznek.”⁴

A következő híradásban már a résztvevőkről és a helyszínről is beszámol a lap: „A kocssikorzó, mely június 16-án, a Simonffy-uton fog lezajlani, minden várakozást felül múl. A rendező csoportnak tegnap jelentették be többen, hogy a korzón részt fognak venni. Ha most ehhez hozzáadjuk a vidékről is résztvevők virágos kocsjait, bátran mondhatjuk, hogy ez a kocssikorzó versenyezhet a nagy városok korzóival. Nem mindennapi lesz a gazdasági akadémia hallgatóinak fogatja.”⁵

Nem kellett sokáig várni a teljes részletességgel megírt, minden apró részletre kiterjedő figyelemfelkeltő írásra sem, amelyből már az is kiderült, hogy az egyik legígéretesebb látványosságnak a virágcsata és a lámpionos kivilágítás ígérkezik, és hogy a programok nem érnek véget a fogatok felvonulásával: „A nyári mulatságok ideje elérkezett Debrecen közönségének nem lehet oka panaszra, mert az idén sűrűn kínálkozik a szórakozásra alkalma. Néhány nap előtt zajlott le a jótékony nőegylet népiünnepélye s most az Erzsébet-nőegylet tartja meg régebben hirdetett virágkocsi-korzóját.

A virágkocsi-korzó június 16-án, délután 4 órától hat óráig lesz a nagyerdei uton, mégpedig virágcsatával egybekötve. A kocsi korzó után a nagyerdei parkban kellemes szórakozás vár a közönségre. Serpentin, konfetti s más tréfás dolgok. Buffet. Azonkívül szépségverseny is lesz. Ki az ünnepélyen megjelent hölgyek között a legszebb? Ki Debrecenben a legszebb férfi? A közönség maga fog szavazni. lesznek szavazatszedő bizottságok, akik időnként jelentés s a közönség minden negyedórán tudni fogja, hogy melyik leány és férfi hány szavazattal áll a versenyben. Az ünnepélyre negyven fillér lesz a belépő díj, amelynek a gyermekekért csak a felét fizetik.”⁶

A következő híradás már arról is beszámol, hogy a menet útvonalán pavilonokat állítanak fel, és hogy a szervezők folyamatosan értekeznek a rendezvény szervezéséről: „A kocssikorzót, amely már is nagy érdeklődést keltett, e hó 16-án tartja a Szt. Erzsébet egyesület. A sok változatossággal bizonyára gyönyörködtető látványt fognak nyújtani a különféleképpen

⁴ DEBRECZENI UJSÁG 1907. április 10: 4.

⁵ DEBRECZENI UJSÁG 1907. április 19: 5.

⁶ DEBRECZENI UJSÁG 1907. május 30: 4-5.

*diszített kocsik. Lesz felállítva a Simonyi-uton több virágsátor. A részletek megbeszélése végett ma délután 4 órakor választmányi gyűlést tart az egyesület.”*⁷

Az újságíró szem előtt tartotta, hogy írásaival felkeltse és folyamatosan éberem is tartsa a figyelmet a rendezvény iránt, azért folyatta az érdekességek közreadását, és az újdonságok ismertetését: „...Az Erzsébet-nőegyesület rendez virágkocsi korzót a nagyerdei uton, amelyet szépségverseny fog követni, míg este a nagyerdei vigadóban táncestély lesz. A kocsihoz iránt általános az érdeklődés. A jelentkezők száma tekintélyes, úgy hogy igen szép, látványos felvonulásban gyönyörködhetik majd a közönség. A további jelentkezésekkel egyenesen az egyesület elnöknőjéhez, dr. Irinyi Istvánné urnőhöz, Arany János-utca 4.sz. alá kell fordulniok az érdeklődőknek.”⁸

Egy héttel a nagy nap előtt terjedelmes írást közölt a napilap, amelyből a rendezvény valamennyi részletére fény derül: a felvonulást szépségversennyel egybekötött uzsonna, majd bál követi. Ma már talán nem szokatlan, hogy a férfiak is megmutassák előnyös tulajdonságaikat, akár egy reklámozni kívánt termék bemutatásával, egy divatbemutató, vagy akár sportesemény keretében. A 20. század elején azonban eléggé szokatlannak tűnt, hogy a bálkirálynő választáshoz hasonlóan a férfiak szépségét is mérlegre tegyék. Pedig ez lehetett a rendezvény egyik újdonsága: a férfiszépségverseny. A cikk címeiben is a lényegre emelte ki az újságíró: A vasárnapi ünnepély. Kocsikorzó virágcsatával. Szépségverseny és táncvigalom.

„... A kocsihoz és virágcsata különben tündériesen szépnek, kedélyelevenítőnek ígérkezik. Délután pont négy órakor veszi kezdetét. Virágos kocsik vonulnak fel színes tarkaságban, de lesznek közöttük a felvonulás gazdagsága kedvéért s változatosságából kevésbé diszített kocsik is. A Simonyi-uton két oldalt zöld lombokkal diszített sátrak lesznek felállítva, a honnan szép leányok és bájos asszonykák fogják széthordani a virágcsatához szükséges virágokat, confetti és serpentineket. Természetesen nagyon olcsó árban. Kaphatók lesznek ott olcsó csokrok és apró csokrok tízével is.

A kocsihoz este hat órakor véget ér. A rendezőség már most arra kéri a jelenlevőket, hogy ekkor a nagyerdei kávéház elé vonuljon, ahol az egyesület többi tagjai akkor már jégbe-hűtött italokkal, hűsítőkkal s kitűnő uzsonnával várják az érkezőket. Ezuton kijelenti a rendezőség, hogy tulfizetéstől senki sem tarthat. Lépten-nyomon fehér táblák lesznek s azokról ki-ki

⁷ DEBRECZENI UJSÁG 1907. június 1: 5.

⁸ DEBRECZENI UJSÁG 1907. június 5: 4.

előre tájékozhatja magát az árakról. Különben az egyesület eddigi mulatságai elég bizonyosságot nyújtanak arról, hogy az ilyesmire mindig szigorú tekintettel volt.

Az uzsonnai hangulat élénkítésére szépségversenyt rendez az egyesület. Minden jegyhez, amelyet a kocsikorzóra vált a közönség, egy „legszebb hölgy”, „legszebb férfi” szelvény lesz mellékelve. Ezeket az uzsonna alatt név megjelölésekkel egy jury fogja átvenni és a legtöbb szavazatot kapott hölgynek, vagy férfinak az egyesület által felajánlott csinos díjakat kiosztani. Természetesen úgy a korzó, mint az uzsonna alatt kitűnő zenéről gondoskodott a rendezőség. Az uzsonna nyolc órákor végződik, akkor kezdetét veszi a lámpionos kivilágítás, majd kilenc órákor táncvigalom, amelynek rendezése szintén kitűnő kezekben van letéve. Hogy ez látogatott lesz s hogy azon igen sokan lesznek a bájos hölgyek sorából, az már az előzetesen megnyilatkozott érdeklődésből is egészen bizonyosra vehető. Ugy az uzsonnánál, mint a virágkocsi-korzónál köszönettel és hálával fogad el a rendezőség minden csekély adományt s annak idején jelezni fogja annak hová fordítását.”⁹

Az esemény közeledtével sűrűsödött a híradások gyakorisága, és még mindig sikerült újdonságot találni, ami felkelthette a közönség figyelmét. Nevezetesen a szervezők azt találták ki, hogy a szépségverseny díjait egy belvárosi üzlet kirakatában állítják ki, közszemlére téve azokat, ösztönözve ezzel is a jegyvásárlásra és a szavazásra egyaránt az érdeklődőket. Ugyanakkor hirdette azt is, hogy a szervezők várják az adományokat mind a virágpavilonok feltöltéséhez, mind pedig a vendéglátáshoz: *„E helyen tesszük közvé, hogy az egyesület virág adományokat szegényei nevében hálás köszönettel fogad. A korzó utáni ozsonnára az adakozók kegyes szívü adományait vasárnap délelőtt 10 órától egy óráig veszi át az egyesület bizottsága a nagyerdei kávéháznál. Ozsonna közben szépségverseny lesz, melynek izléssel megválasztott díjai a mai naptól láthatók a Bosznay testvérek női divat üzlete kirakatában.”¹⁰*

A következő híradásból – egy nappal a nagy eseményt megelőzően - már arról is értesülhetett a nagyközönség, hogy hatalmas az érdeklődés, a résztvevők száma ugyanis elérte az ötvenet. A lap fontos információkat közölt a felvonulókkal a gyülekezéssel, indulással, útvonallal kapcsolatban, ugyanakkor nem feledkezett meg az érdeklődők tájékoztatásáról sem. És továbbra is sikerült az újság hasábjain újdonságokról beszámolni: *„A Szent-Erzsébet egyesület holnapi kocsikorzóján ötvennél több kocsi fog részt venni, ezenkívül többen lóháton és fel-*

⁹ DEBRECENI UJSÁG 1907. június 9: 4-5.

¹⁰ DEBRECENI UJSÁG 1907. június 13: 4.

*diszitett biciklin vesznek részt. A menet pontban 4 órakor indul el a Margit-fürdőből. Emelvé-nyes, pazarul diszitett virágkocsiról fehér ruhás kis leányok fogják szórni a virágot. Érde-
kessége lesz a korszónak a gazdasági akadémia hallgatóinak magyarosan, mezei virággal és
gazdasági eszközökkel diszitett hat ökrös fogata. Bizonyára látványos lesz a különféleképpen
diszitett kocsik hosszú sora is.*

*A Simonyi-út két oldalán egyleti tagok és lányok előre megállapított árak mellett virá-
got árulnak. A helybeli zenekarok sétahangversenyt rendeznek. A korszó után a nagyerdei ká-
véház előtt uzsonna lesz. Fehér táblákon jelzik az árakat. Az ozsonna alatt lesz a szépségver-
seny. A szavazó jegyeket a bíráló bizottság gyűjti és az eredményt öt percenként közli. A be-
lépti jegy szelvénye szavazó jegyül szolgál, de ezenkívül az ozsonnánál külön is árulnak sza-
vazójegyeket. A legtöbb szavazatot kapott öt hölgy és öt férfi diszes jutalomban részesül. A
jutalomtárgyak Bosznay J. Kossuth-utcai kirakatában láthatók. Kilenc órakor kezdődik a
tánc. A táncestély sikerét biztosítja az a jó hírnév, melynek az egyleti mulatságok örvendenek.
A táncestélyern a Magyar testvérek zenekara játszik. A belépti jegy a korszóra 40 fillér, a
táncestélyre pedig 2 korona. A kocsikorszóban résztvevő kocsik a Margit fürdő telepén gyüle-
keznek és megérkezésük rendje szerint állnak sorba. A gyülekezés 3 órakor lesz és a menet
négy órakor indul el.”¹¹*

Ugyancsak figyelemfelkeltő címekekkel jelent meg június 16-én, a rendezvény napjára
virradva a Debreczeni Ujság legfrissebb lapszáma: A mai virágkocsikorszó. Serpentin és vi-
rágcsata. Ki a legszebb nő Debrecenben? című írás bevezetőjében elsősorban a jótékony
gondolatát, a segíteni akarás fontosságát fejtegette az újságíró, hosszasan kitérve azon-
ban arra is, hogy kinek a felelőssége lenne elsősorban a városban élő szegények támogatása: „...A ko-
csikorszó, a melyet tulajdonképpen azért rendeznek, hogy nagyon sok szegény családnak a
nyomorúságán segítsenek, minden nemesen gondolkodó és érző emberben felébreszti az ér-
deklődésen kívül a lelkesedést is. Mikor arról van szó, hogy szegényeken segítsünk, bizony
csak jóakarattal és lelkesedéssel gondolhatunk azokra, akik fáradtsággal, lelkes odaadással
és nem kisebb buzgósággal igyekeznek összehozni egy-egy ünnepélyt, ahol sok ezer ember
adhat össze néhány fillért s ezekből terem meg a segítség özvegyek, árvák, elhagyottak, insé-
gesek részére.

¹¹ DEBRECZENI UJSÁG 1907. június 15: 3.

Hejh, mert ország-világ előtt tejjel-mézzel folyó városnak kikiáltott Debrecenben olyan sok a szegény s a dussgazdag város olyan keveset törődik velük, hogy a társadalomnak magának kell a sarkára állnia, hogy veszni ne hagyjon jó lelkeket... De azok, kik a jó és nemes ügyek szolgálatában elfogulatlanul tudnak itélni, minden olyan társadalmi akcióért, amelyeknél emberbaráti törekvések a rugók, lelkesülni tudnak és lelkesíteni igyekeznek. A virágkocsi-korzó is csak alkalom arra, hogy sok szegényen segítve legyen. A humánus közönség egyrésze áldozatot hoz azzal, hogy a látványosságért belépő díjjal adózzék a jótékonyaság oltárán.”¹²

Ismét beszámol az írás a rendezvény részleteiről az indulás időpontjáról, a menet útvonaláról, valamint az eseményt követő programokról, az uzsonnáról, a szépségversenyről és az azt követő bálról is. *...Hat órákor mindenki a nagyerdei kávéház elé vonul. Ott lesz az uzsonna. Olesó, szolid áráért meguzsonnálhat mindenki azzal a tudattal, hogy a tiszta jövedelem ebből is szegény családoknak jut. Ugyanitt lesz a szépségverseny is. A közönség a virágkocsi korzóra váltott jeggyel együtt szavazólapot is kap és ezzel szavazhat arra, hogy kit tart a legszebb nőnek. Ez a szavazás különben igen érdekesnek ígérkezik. A szavazás után este nyolc órákor a nagyerdei Vigadóban táncvigalom lesz. A virágcsata és korzó alatt cigányzenekarok és az Egyetértés zenekara játszik. Az uzsonnánál a Rácz Károly zenekara, a táncestélyen pedig a Magyarai testvérek zenekara játszik. Azok, a kik az uzsonnához adományokat küldenek, ma délelőtt tíz órától egy óráig a nagyerdei kávéházhoz küldjék, a hol a bizottság átveszi. Itt tesszük közzé az egyesület ama kérelmét is, hogy a táncestélyen utcai ruhában jelenjenek meg a résztvevők.*”¹³

A nagy sikerű virágkocsi-korzóról természetesen a Debreczeni Ujság is részletesen beszámolt, bemutatva a rendezvény lefolyását, szemléletesen lefestve a résztvevők virágdíszes fogatait, és természetesen ismertette a szépségverseny női és férfi kategóriájában érkezett szavazatokat és a nyertesek névsorát. *„A vasárnap délután érdekességét kétségtelenül az a jótékony ünnepély adta meg, amelyet az Erzsébet nőegylet rendezett. A vonatok tulzsufoltan robogtak a nagyerdei utra, a közönség sűrű sorokban hullámszórt. Kevéssel négy óra után megindult a közönség nagy sorfala közt a kocsi-korzó. Elöl vezette a menetet ifj. Szikszay Gyula ibolyával diszitett fehér és ifj. Megyery Pál vadrózsával diszitett pony lován. Utána a gazdasági tanintézet ökrös szekere zöld galyakkal, búza virággal és gazdasági szerekkel diszítve.*

¹² DEBRECZENI UJSÁG 1907. június 16: 4.

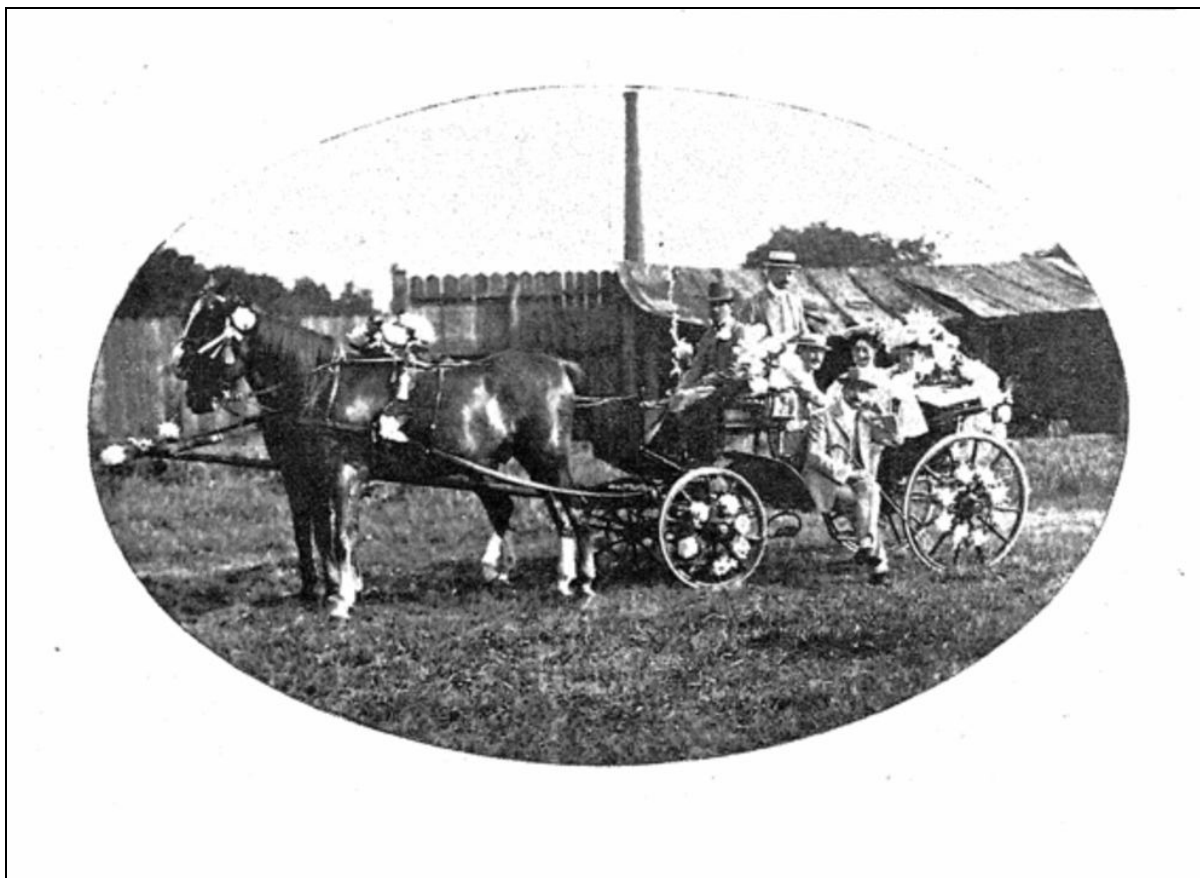
¹³ DEBRECZENI UJSÁG 1907. június 16: 5.

Ezt követte Orosz György huszárcapitány buzavirággal diszitett remek négyes fogata. Utána a kis Than Ilonka hajtotta trapperjeit. A kocsi, amelyen apró testvérkéivel ült, fehér liliummal volt diszítve és felette öt galamb röpködött. Majd Cseleyné és Buzásné urnők pipaccsal diszitett kocsija következett. Kontsek Kornél ibolyával diszitett kocsijáról Kontsek Kornélné és Jánosy Margit dobáltak virágokat. Kontsek Géza szegfűvel diszitett kocsija következett. Majd dr. Megyery Pál krizantémmal és fehér tüllel diszitett kocsija következett. Dr. Irinyi István (fehér rózsza), dr. Szikszai Szabó (krizanténium), Okolicsányis Miklós (rózsza), Debrecen város kocsija (lótusz virág), melyből Vinnay Márta, Kovásy Eszter, Szőke Mici és Kolbenhaver Margitka dobálták virágaikat, Kovács Gyula (larance rózsza), egy jázminnal igen szépen diszitett kocsi, melyben Lilian Holliusz és Várady Rózsi ültek, Miskolczy Lajos buzavirág, Csanak József krizanténiummal diszitett kocsija, melyben Csanak Margit és Uhlarich Margit ültek. Komlóssy Lajos krizanténiummal diszitett kocsija, melyből Tóth Annus és Komlóssy Margit dobálótak virágot. S végül Simkovits Sándor fehér szegfűvel diszitett kocsija. A menetet 3 biciklista zárta be: Kontsek László (piros szegfű), Gabányi Antal (leánder) és Róth Sándor rózsával diszitett biciklijé.

A kocsikorzó alatt ömlött a virág, confetti és serpentin, amelyet a nőegylet szép asszonyai árultak a sátrakban. A korzó után rendkívül kedélyes hangulatban uzsonna folyt a nagyerdei parkban s kedves izgalmak közt ért véget a szépségversenyre a szavazás. Az eredmény a következő: A legszebb nőkre adott szavazat eredménye a következő: Popovits Mariska 5387 szavazat. Okolicsányi Margitka 4212, Rózsa Ilonka 3212, Bosznay Istvánné 3011, Miskolczy Lajosné 2250. A legszebb férfiakra adott szavazat eredménye: Magyarai Kassa Péter 3386, Orosz György százados 2385, Bosznay István 1008, Okolicsányi Miklós 909, Perczel Miklós 807. A sikerült ünnepélyt kitünő hangulatban reggelig tartó táncvigalom zárta be.”¹⁴

Azt, hogy az esemény mennyire fontos, népszerű és emlékezetes maradt, mi sem bizonyítja jobban, hogy egy rövid beszámoló még a következő, 1908. évi Debreczeni Képes Kalendariumba is bekerült. Érdekesség, hogy a híradást két fénykép is kiegészítette. Ugyanis a kor híres fotográfusa, Letzter József riportfotókon örökítette meg a felvonuló díszes fogatokat. „A debreczeni „Erzsébet-nőegylet” 1907. évi június 16-án vasárnapi napon délután 4 órakor kitünően sikerült virágos kocsi-korzót rendezett a Simonyi-uton végig ki a nagyerdőbe. A szép látványosságnál a gyönyörű verőfényes idő ezuttal ép oly jótékonytágot gyakorolt, mint fillér-

¹⁴ DEBRECZENI UJSÁG 1907. június 18.

1. kép Virágokkal díszített kocsí az 1907-es korzón. I.¹⁵

*jeivel az a tengernyi nép, mely a fasorok utait előzőnlötte. A kocsí-korzóban Debreczen előke-
lősegei vettek részt s ugy az izléssel díszített virágos fogatokkal, mint az azokban helyet foglaló
urnők, urleányok és fiatal urak vidám csoportjának szemléltetésével kellemes szórakozást
szerzett a találékony rendezőség a látványosságokat kedvelő sokaságnak.*

*A kocsí-korzó alatt ömlött a virág, confetti és serpentin, amelyet a nőegylet szép asz-
szonyai árultak a sátrakban. A korzó latban uzsonna folyt a nagyerdei parkban kedves izgal-
mak közt ért véget a szépségversenyre a szavazás. Mert volt szépségverseny is a legszebb nők
és legszebb férfiak közt. A sikerült ünnepélyt kitünő hangulat mellett a Dobos-pavillonban
reggelig tartó tánczvigalom követte. Az erkölcsi sikerhez anyagi eredményt is jegyezhetünk*

¹⁵ LETZTER JÓZSEF 1907.

fel, mely szép összeggel jutalmazta az Erzsébet-nőegyletnek az árvák érdekében kifejtett nemes buzgólkodását. A kocsi-korzóban részt vett virágokkal ékitett fogatokból Letzter József felvételében bemutatunk naptárunk lapjain pár csinos fényképmásolatot.”¹⁶

Meg kell jegyezni azonban, hogy a fényképész műtermi munkáiból számos alkotás fennmaradt és a Déri Múzeum archívumában mai napig megtalálható, az eseményeken készült képekből azonban – az eddigi kutatási adatok szerint – nem maradt fenn a Debreczeni Képes Kalendáriumban közzétett képeken túl egy sem.

2. kép Virágokkal díszített kocsi az 1907-es korzón. II.¹⁷

3. Kitekintés

Arra, hogy újra virágkocsik gördüljenek Debrecen utcáin, ezt követően csaknem hat évtizedet kellett várni. A megyei napilapban 1962 nyarán vita indult arról, hogy milyen, szinte valamennyi művészeti ágat felvonultató programot indítsanak útjára Debrecenben. 1965-re körvonalazódott a kórusverseny felélesztése, a színházi napok, az országos nyári tárlat, és – dr. Bé-

¹⁶ DEBRECZENI KÉPES KALENDÁRIUM 1908. 39-41.

¹⁷ LETZTER JÓZSEF 1907.

res András, a Debreceni Népi Együttes művészeti vezetőjének javaslatára a Virágkarnevál megvalósítása is. A táncsoport ugyanis 1963-ban Svájcban vendégszerepelt, ahol felléptek – többek között – a genfi virágkorzón is. Az együttes vezetője joggal tette fel a kérdést a lap hasábjain: miért ne lehetne hasonló rendezvény Debrecenben is? Hiszen van Debrecenben kitűnő kórus, neves népi együttes és persze virág is? A város akkori vezetői felkarolták az ötletet és végül 1966. augusztus 20-án elindult az első karneváli menet.¹⁸

A rendezvény, amely mostanra Debrecen egyik jelképévé vált, mára karneváli hétté nőtte ki magát és ismertsége jóval határainkon túlra is eljutott. A Virágkarnevál és elődei történetének teljes feldolgozása azonban még várat magára, hiszen az eddigi kutatások csupán részeredményeket hoztak. Az 1907-es esemény egyik híradásában ugyanis érdekes mondat olvasható: *„A délutáni virágcsatával rendezendő virágkocsi-korzóra nem ugy, mint tavaly hatvan, most csak negyven fillér lesz a belépő-díj.”*¹⁹ Ez pedig azt jelenti, hogy az előző, vagyis 1906-os évben is volt hasonló rendezvény. De annak kiderítése, hogy valójában mely években és milyen módon rendeztek virágkocsi-korzót Debrecenben, még további kutatómunkát.

¹⁸ KARNEVÁLI KALENDÁRIUM – A 40. DEBRECENI VIRÁGKARNEVÁL JUBILEUMI KIADVÁNYA. Bevezető.

¹⁹ DEBRECENI UJSÁG 1907. június 9: 4-5.

Irodalomjegyzék

BÉBER LÁSZLÓ

- 1977 *Az első debreceni virágkarnevál.* Debreceni érdekességek – válogatott írások Debrecen múltjából. In: BÉBER LÁSZLÓ (Szerk.): Kiadó: Debrecen Megyei Városi Tanács VB Művelődési osztálya, Debrecen. 253-258. Az eredeti cikk a Hajdú-Bihari Napló 1970. január 6-i számában jelent meg.

DEBRECZENI KÉPES KALENDÁRIUM

- 1908 *Virágos kocsik korzója.* 1908. VIII. évfolyam. 1. szám. 39-41.

DEBRECZENI UJSÁG

- 1907 *Debreczeni Ujság.* 1907. április 5. XI. évfolyam. 78. szám. 5.
1907 *Debreczeni Ujság.* 1907. április 10. XI. évfolyam. 82. szám. 4.
1907 *Debreczeni Ujság.* 1907. április 19. XI. évfolyam. 90. szám. 5.
1907 *Debreczeni Ujság.* 1907. május 30. XI. évfolyam. 122. szám. 4-5.
1907 *Debreczeni Ujság.* 1907. június 1. 5. oldal – XI. évfolyam. 123. szám. 5.
1907 *Debreczeni Ujság.* 1907. június 5. 4. oldal – XI. évfolyam. 126. szám. 4.
1907 *Debreczeni Ujság.* 1907. június 9. XI. évfolyam. 130. szám. 4-5.
1907 *Debreczeni Ujság.* 1907. június 13. XI. évfolyam. 133. szám. 4.
1907 *Debreczeni Ujság.* 1907. június 15. XI. évfolyam. 135. szám. 3.
1907 *Debreczeni Ujság.* 1907. június 16. XI. évfolyam. 136. szám. 4-5.
1907 *Debreczeni Ujság.* 1907. június 18. XI. évfolyam. 137. szám. 4.

Képjegyzék

LETZTER JÓZSEF

- 1907 *Virágokkal díszített kocsi az 1907-es korzón. I. Virágos kocsik korzója.*
Debreceni Képes Kalendárium. 1908. VIII. évfolyam. 1. szám. 40.
- 1907 *Virágokkal díszített kocsi az 1907-es korzón. II. Virágos kocsik korzója.*
Debreceni Képes Kalendárium. 1908. VIII. évfolyam. 1. szám. 40.

